

Päivitetty 28.4.2020

Hyvä henkilökohtaisen avun asiakas, avustaja ja henkilökohtaisen avun palveluntuottaja

Korona-viruksen aiheuttamasta poikkeustilanteesta johtuen Loimaan vammaispalvelut on laatinut täydentäviä ohjeita henkilökohtaisen avun käyttäjille sekä ostopalveluntuottajille. Ohjetta päivitetään tilanteen muuttuessa.

Tavoitteena on turvata välttämätön henkilökohtainen apu

Poikkeusolojen aikana henkilökohtaisella avulla pyritään turvaamaan asiakkaiden välttämätön apu kotona sekä kodin ulkopuolella (esim. kauppa-apu, lääkärissä käynti, apteekki- ja viranomaisasiointi, ulkoilu asiakkaan pyynnöstä). Poikkeusolojen aikana henkilökohtaisen avustajan on mahdollista hoitaa välttämättömiä kodin ulkopuolisia asioita ilman asiakkaan läsnäoloa.

Tavoitteena on koronaviruksen leviämisen torjuminen

Koronaviruksen leviämisen torjumiseksi on suositeltavaa välttää tarpeettomia lähikontakteja. Tämä tulee huomioida myös henkilökohtaisen avun palvelun käytössä - erityisesti vapaa-ajalle tarkoitetun avun toteuttamisessa.

Keskeistä on huolehtia käsien pesusta ja käsidesin käytöstä. Hyvällä käsihygienialla tarkoitetaan, että huolehditaan käsienpesusta vedellä ja saippualla sekä alkoholipitoisen käsihuuhteen käytöstä. Hyvällä käsihygienialla pystytään parhaiten ehkäisemään työntekijöiden ja asiakkaiden altistumista koronavirukselle. Kirjeen lopussa on linkki THL:n antamiin ohjeisiin hyvästä käsihygieniasta ja yskimisestä. Voit tulostaa ohjeet työpaikalle.

Loimaan kaupunki suosittelee välttämään esimerkiksi virkistys- ja harrastustoimintaan osallistumista sekä kauppakeskuksissa ja muissa julkisissa paikoissa oleskelua.

Vierailut vanhusten ja muiden riskiryhmien asumispalveluyksiköissä ovat kiellettyjä.

Myös henkilökohtaisen avustajien käyntejä asumisyksiköissä tulee välttää. Avustajan kanssa voi kuitenkin edelleen käydä esimerkiksi ulkoilemassa. Käytännöistä on sovittava asumisyksikön henkilökunnan kanssa.

Terveyden- ja hyvinvoinninlaitos on määritellyt riskiryhmät seuraavasti:

- **Yli 70-vuotiaat** henkilöt ovat muista alttiimpia saamaan vakavan koronaviruksen infektion
- Vakavan koronaviruksen infektion vaaraa voivat lisätä **ne perussairaudet**, jotka merkittävästi **huonontavat keuhkojen tai sydämen toimintaa tai elimistön vastustuskykyä**, esimerkiksi: vaikea-asteinen sydänsairaus; huonossa hoitotasapainossa oleva keuhkosairaus; diabetes, johon liittyy elinvaurioita; krooninen maksan tai munuaisen vajaatoiminta; vastustuskykyä heikentävä tauti, kuten aktiivisessa solunsalpaajahoidossa oleva leukemia tai lymfooma (ei ylläpitohoito); vastustuskykyä voimakkaasti heikentävä lääkitys (esimerkiksi suuriannoksinen kortisonihoito)

Suojautuminen

Loimaan kaupunki noudattaa suojautumisen osalta Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin antamia ohjeistuksia. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri on huomionnut antamassaan ohjeistuksessa Sosiaali- ja terveysministeriön 31.3.2020 antaman ohjeistuksen (linkki ohjeistukseen kirjeen lopussa) sekä huomionnut suojavarusteiden saatavuuden tilanteen Varsinais-Suomen alueella. Loimaan kaupungin sosiaali- ja terveyspalvelut saavat suojavarusteensa Logistiikkakeskuksesta, johon on saapunut ensimmäinen erä suojavarusteita valtion ylläpitämästä huoltovarmuuskeskuksesta. Tämä erä jaetaan erityisvastuualueen sairaanhoitopiireille ja sen jälkeen edelleen kuntiin asukasluvun mukaan. Jakeluperusteen mukaan suojavarusteita ei pystytä jakamaan niin paljon kuin ministeriön antama ohjeistus edellyttäisi. Täten suojavarusteita ei pystytä Loimaan kaupungin vammaispalveluista jakamaan henkilökohtaisen avun työnantajille. Olemme ilmaisseet huolestamme suojavarusteiden riittävydestä Logistiikkakeskukselle.

Sosiaali- ja terveysministeriö on ohjeessaan antanut mahdollisuuden käyttää kankaista suojusta suojautumisessa suu-nenämaskin korvaamiseksi riskiryhmään kuuluvan hoitamisessa. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin infektiolääkäreiden arvion mukaan kankaisten suojuksen käytölle ei ole lääketieteellistä perustetta. Näin ollen Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin alueella ei ohjeisteta käyttämään kankaista suojusta. Noudatamme kotiin annettavissa palveluissa sairaanhoitopiiriltä saatuja ohjeita. Sosiaali- ja terveysministeriön ohjeita aletaan noudattaa, kun sairaanhoitopiirissä yhdessä näin sovitaan.

Alla Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin antama ohjeistus vammaispalvelujen henkilökohtaista apua koskien:

	Kertakäyttöiset suojakäsineet	Kirurginen suu-nenäsuojus	Suojalasit tai visiiri	Esiliina	Suojatakki tai hihallinen esiliina
- avustettava terve					
- avustettava on karanteenissa, mutta oireeton					
- avustettavalla ei tiedettyä koronavirusaltistusta, ja ON hengitystieinfektion oireet		x			
- avustettava on karanteenissa, mutta oireeton					
- avustettava on karanteenissa, JA hengitystieinfektion oireet	x	x	x	x	
- avustettava on koronaviruspositiivinen JA oireeton (alle 2 vrk oireiden päättymisestä)	x	x			x
- avustettava on koronaviruspositiivinen ja ON hengitystieinfektion oireet	x	x	x		x

Mikäli työnantajana olet itse hankkinut suojaruusteita epidemiatilanteessa, niin voit hakea vammaispalveluilta korvausta kohtuullisista kustannuksista. Toimitathan tällöin vammaispalveluille kuitin sekä vapaamuotoisen hakemuksen. Hakemuksen saavuttua vammaispalveluista arvioidaan kohtuulliset korvattavat kustannukset epidemiatilanteessa.

Jos itse sairastut koronavirukseen tai joudut karanteeniin

Henkilökohtainen avustajasi ei voi tulla kotiisi töihin, jos:

- sairastut koronaviruksen takia tai
- samassa taloudessa asuva perheenjäsenesi sairastuu tai
- perheesi saa määräyksen pysytellä karanteenissa tai
- asumisyksikkösi saa määräyksen pysytellä karanteenissa.

Tällöin samassa kodissa asuva perheenjäsen voi tarvittaessa toimia avustajana väliaikaisesti, mikäli se hänelle sopii. Palkanmaksua varten hänellä pitää olla määräaikainen työsopimus. Kodin tai asumisyksikön ulkopuoliset henkilöt eivät voi tässä tilanteessa toimia avustajana tartuntariskin takia.

Koronaviruksen toteamistilanteessa terveydenhuolto arvioi ja ohjeistaa sinua sairaalahoidon tarpeessa.

Jos avustajasi sairastuu koronavirukseen tai joutuu karanteeniin

Henkilökohtaisen avustajan työnantaja

- Jos avustaja sairastuu tai joutuu olemaan kotonaan karanteenissa altistumisepäilyn takia, voit palkata toisen henkilön avustajasi sijaiseksi hänen sairauslomansa / karanteeninsa ajaksi.
- Myös omaisellasi voi olla mahdollisuus toimia väliaikaisesti avustajana. Tarvittaessa selvitetään mahdollisuus henkilökohtaiseen apuun ostopalvelun kautta.
- Voit poikkeuksellisesti myöntää sairastuneelle avustajallesi enintään seitsemän peräkkäistä kalenteripäivää sairauslomaa ilman lääkärinlausuntoa. Pidemmästä poissaolosta tarvitaan edelleen lääkärinlausunto.

Henkilökohtainen apu ostopalveluna

- Jos saat henkilökohtaista apua ostopalveluna ja avustajasi sairastuu tai joutuu olemaan kotonaan karanteenissa altistumisepäilyn takia, palvelua tuottavan yrityksen tulee pyrkiä etsimään sinulle toinen avustaja.
- Palveluntuottajat vastaavat suojaruusteiden hankinnasta itse.

Ohjeita, joihin voit tutustua sekä yhteydenotot:

Heta-liitto on laatinut kysymyksiä ja vastauksia -osion työnantajuuteen liittyvissä kysymyksissä poikkeustilanteessa (tietoa esimerkiksi lomautuksesta ja työn tarjoamisesta, sairastumisesta sekä varautumisesta työntekijäpulaan). Päivittyvät ohjeet ja uutiset löydät osoitteesta: <https://heta-liitto.fi/korona/>

Lisäksi **Avustajakeskus** on koonnut korona-tilanteeseen liittyviä kysymyksiä ja vastauksia -osion työnantajille tueksi. Päivittyvät ohjeet ja uutiset löydät osoitteesta: <https://www.avustajakeskus.fi/artikkelit/ajankohtaista>

Suosittellemme seuraamaan aktiivisesti myös **THL:n julkaisemia (www.thl.fi)** ohjeita koronavirukseen liittyen. Alla myös linkki, josta voit tulostaa käsihygieniata ja yskimistä koskevat ohjeet työpaikalle näkyviin:

https://thl.fi/documents/533963/1449651/THL_k%C3%A4sienpesuohje_A4_TULOSTE.pdf/93937fd1-9368-e4b8-268b-c37417c454cc?t=1582704876307

Sosiaali- ja terveysministeriön ohjeistus:

https://stm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/sosiaali-ja-terveysministerio-tasmentaa-kuntiin-annettua-ohjetta-kotiin-annettavista-palveluista-koronavirustilanteessa

Tietoa koronaviruksen liittyvän huolen ja epävarmuuden sietämiseen: <https://mieli.fi/fi/keskusteluapua-saatavilla-joka-p%C3%A4iv%C3%A4-ja-y%C3%B6-kriisipuhelimessa-ja-verkossa>

Mielenterveysseuran valtakunnallista kriisipuhelinta päivystää suomen kielellä ympärivuorokautisesti puh: 09 2525 0111

Mikäli Sinulla on kysyttävää henkilökohtaisesta avusta Loimaan kaupungin vammaispalveluilta, voit soittaa laajennettuun puhelinneuvontaan numeroon 02 761 2548, ma-pe klo 9-12.

Tämä tiedote on luettavissa osoitteessa www.loimaa.fi/ajankohtaista. Tiedotetta päivitetään nettisivuversiossa.

Loimaan kaupungin sosiaali- ja terveysjohtaja Timo Hokkanen

Loimaan kaupungin vammaispalvelut